

2

Mitä toimituksessa tapahtuu?

KOKO

Tehtävä 1. Vierailulla toimituksessa

Lue *Uutisten jäljillä* -kirjan luku 4.

Jos et saa kirjaa käsiisi, hyppää suoraan tehtävään 1b.

a) Vastaa kysymyksiin.

- Minne Tornihuoneen salaseura menee vierailulle?
- Kenen tapaaminen saa Kokon miltei kiljumaan innosta?
- Miten manulinpentu liittyy toimittajan työhön?
- Miksi toimittajan kannattaa olla utelias?
- Miksi toimittaja saattaa olla töissä jouluaattonakin?

b) Mitä seuraavat tarkoittavat?

- Juttukeikka
- Uutisdeski
- Uutispäällikkö
- Juttuvinkki
- Uutiskynnys

Ote kirjasta on vapaasti luettavissa Uutisten viikon ajan täällä.

Tehtävä 2. Mihin uutisia tarvitaan?

- a) Miettikää yhdessä pienryhmissä keskustellen
- Mikä on uutinen? Keksikää yhdessä määritelmä.
 - Kuinka uutinen eroaa kaverin lähettämästä viestistä tai somevaikuttajan postauksesta?
 - Mikä tekee uutisesta tärkeän?
 - Mitä tapahtuisi, jos maailmassa ei olisi uutisia?
- b) Pidä uutispäiväkirjaa (valinnainen tehtävä)

Tarkastele yhden päivän ajan, millaisia uutisia kohtaat. Jos et törmää uutisiin, mieti miksi näin on. Voit ottaa kohtaamisistasi uutisista kuvan tai ruutukaappauksen. Tai voit kirjata ne muistiin.

- Listaa uutiset ja kirjoita ylös niiden otsikot. Kuinka monta uutista huomasit päivän aikana?
- Missä nämä uutiset näkyivät? Esim. tv, some, verkkosivusto, lehti?
- Merkitse tähdellä ★ uutiset, jotka herättivät sinussa erityistä kiinnostusta.
- Mikä teki jostain uutisesta erityisen kiinnostavan?
- Mieti vielä lopuksi, kuinka helppoa on määritellä, onko jokin sisältö uutinen vai ei.

Tehtävä 3. Oikein vai väärin?

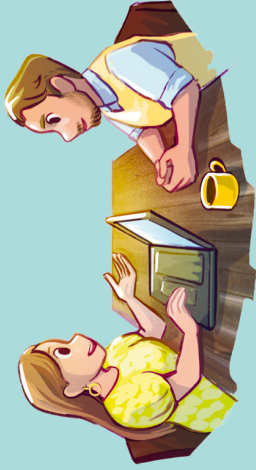
Tutki seuraavalla sivulla olevaa infografiikkaa, joka avaa sitä, millaisia vaiheita jutun tekemiseen kuuluu. Kuva on julkaistu alun perin *Uutisten jäljillä* -kirjassa.

Rastita, onko väite oikein (O) vai väärin (V).
Pohdi tarvittaessa perustelut valinnoillesi.

Väite	O	V
1. Jutun suunnittelu alkaa aina lukijan vinkistä.		
2. Toimituksessa sovitaan, miksi aiheesta pitää kirjoittaa ja mikä jutussa on tärkeää.		
3. Valokuvaajan tehtävä on kirjoittaa jutun yhteyteen lyhyt teksti.		
4. Haastattelemisen ja tiedonhankinta ovat toimittajan tärkeimpiä työtehtäviä.		
5. Toimituksessa on erikseen henkilöitä, jotka tarkistavat, ettei jutussa ole virheitä tai kirjoitusvirheitä.		
6. Jutun julkaisemisen jälkeen toimitus seuraa, kuinka moni lukee sen ja kuinka pitkälle.		
7. Toimittaja voi keksiä jutun yksityiskohdat, jos haastatteluja ei ehdi tehdä.		
8. Uutispäällikkö johtaa toimituksen päivittäistä työtä ja päättää, mitä aiheita käsitellään.		
9. Jos juttu sisältää virheen, toimitus voi päättää, ettei sitä tarvitse korjata.		
10. Julkaistavan jutun otsikon täytyy olla sekä kiinnostava että todenmukainen.		

1 Idea: Aiheen valinta ja jutun näkökulma.

Toimittaja ja uutispäälikkö pohtivat, miksi juuri tästä pitäisi kirjoittaa ja mikä siinä on kiinnostavaa ja tärkeää. Minkä mittainen jutusta tulisi ja keitä haastateltaisiin?

2 Tiedon hankinta

Toimittaja alkaa selvittää aiheita ja etsii siihen liittyvää tietoa. Hän lukee arkistosta aiemmin kirjoitettuja juttuja, etsii luotettavista lähteistä raportteja tai tilastoja.

3 Visuaalinen suunnittelu

Otetaanko juttuun uusia valokuvia haastateltavasta? Vai käytetäänkö arkistossa jo olevia kuvia? Entä jos kuvittaja piirtäisi aiheita käsittelevän kuvituksen? Tiimi pohdii, milta juttu näyttäisi.

4 Haastatteleminen ja juttukeikka

Toimittaja soittaa asiantuntijoille tai käy juttukeikalla tekemässä haastattelun. Hän puhuu ihmisille, tarkkailee ja kerää tietoa. Kuvaaja voi olla mukana ottamassa valokuvia tai videoita.

7 Jutun ulkoasu

Jos jutussa kerrotaan numeroita, graafikko voi tehdä niitä selkeästi esittävät pylväät tai muun grafiikan. Kuvatoimittaja valitsee kuvat ja asettelee ne paikoilleen.

6 Editointi

Toimituksessa uutispäälikkö tai tuottaja lukee jutun läpi, tarkistaa, että siinä ei ole kirjoitusvirheitä, ja voi ehdottaa tekstiin parannuksia. Jutun kommentoimista ja korjaamista sanotaan editoimiseksi.

5 Jutun kirjoittaminen

Toimittaja kirjoittaa jutun. Hän analysoi keräämänsä aineistoa ja yrittää tiivistää olennaisen selkeäksi tekstiksi.

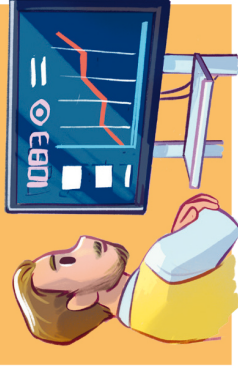
9 Julkaiseminen

Valmis juttu julkaistaan median nettisivuilla ja painetaan seuraavan päivän lehteen. Sosiaalisesta mediasta vastaava toimittaja jakaa jutun ja sen kuvia myös eri sosekanavissa.

10 Jutun menestymisen seuraaminen

Kiinnostaako juttu ihmisiä? Toimituksessa seurataan esimerkiksi, kuinka moni lukee jutun tai saatiinko jutun ansiosta uusia tilaajia, jotka halusivat maksaa lukeakseen sen.

Tehtävä 4. Ideoi juttuaiheita

Kuvittele, että olet toimittaja Tornihuoneen salaseurasta ja lähdössä ensimmäiselle juttukeikallesi. Suunnittele uutisjuttu, joka perustuu luvun 4 tapahtumiin tai muihin valitsemiisi aiheisiin.

- a) Valitse uutisaihe ja keksi ideoita. Esimerkkejä:
- Omaan kouluun tai harrastukseesi liittyvä uutinen (tapahtuma, juhla, urheilukilpailu)
 - Poikkeava, yllättävä tai hassu tilanne, joka sinulle on joskus tapahtunut
 - Eläinuutinen lemmikistäsi tai eläintarhan eläimistä
- b) Mieti, mitä tarvitsisit jutun tekemistä varten:
- Keitä voisit haastatella?
 - Tarvitsetko valokuvia, videoita tai muuta materiaalia?
 - Mitä tietolähteitä käytät (asiantuntijat, internet, kirjat)?
- c) Toiminnallinen draamaharjoitus:
- Jakautukaa ryhmiin: yksi on toimittaja, toinen haastateltava ja yksi kuvaaja. Harjoitelkaa tilanne, jossa toimittaja kysyy haastattelukysymyksiä ja tekee muistiinpanoja.
- d) Kirjoita juttu
- Kirjoita oma lyhyt uutisesi. Pidä teksti napakkana ja kiinnostavana.
 - Kun olet kirjoittanut jutun, keksi sille otsikko ja ingressi, ja kirjoita ne oheisiin laatikoihin. Ingressi on 1–2 lauseen tiivistelmä uutisen tärkeimmästä sisällöstä.
 - Ideoi jutulle kuvitus ja piirrä se oheiseen tilaan. Kirjoita sen yhteyteen lyhyt kuvateksti.
 - Ideoi vielä, minkä nimisessä lehdessä uutinen voitaisiin julkaista. Kirjoita nimi sille varattuun tilaan.

Lehden nimi

Jutun otsikko

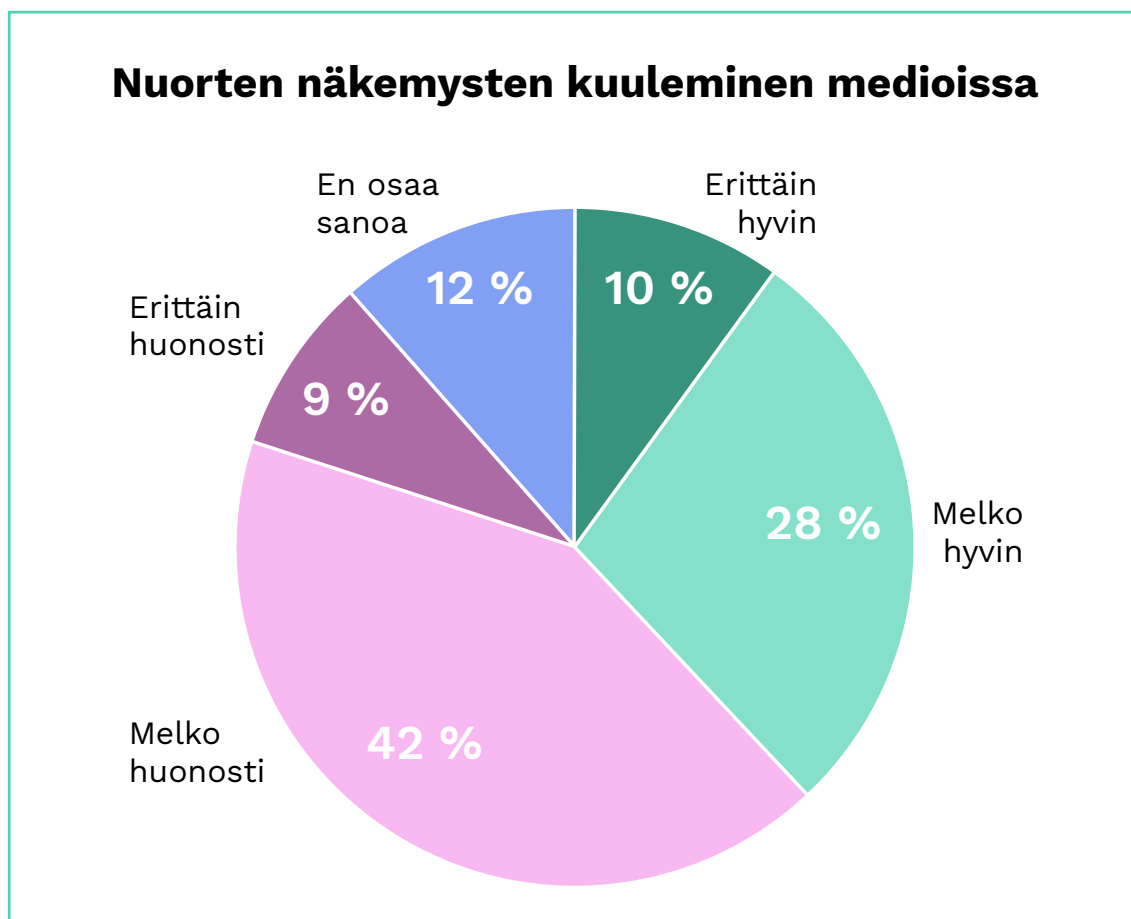
Ingressi

Kuva ja kuvateksti

Tehtävä 5. Kuuluuko lasten ääni?

”Lapsillakin on oikeus kertoa mielipiteensä heitä koskevista asioista, se on meistä reilua”, Uutis-Sanomien uutispäällikkö Jussi sanoo *Uutisten jäljillä* -kirjassa.

- Tutki oheista grafiikkaa, joka kuvastaa sitä, kuinka hyvin medioissa nuorten mielestä kuullaan heitä. Kuinka iso osa nuorista on sitä mieltä, että heitä kuullaan medioissa hyvin?
- Mitä olisit itse vastannut kysymykseen? Kuinka hyvin sinun mielestäsi medioissa kuuluu lasten ja nuorten ääni?
- Selvitä, mitä uutismedioita ilmestyy kotipaikkakunnallasi ja valitse niistä yksi.
- Etsi valitsemastasi mediasta juttu, jossa kuuluu tai näkyy lasten ääni. Esittele se ryhmäläisillesi.

Lähde: Nuoret ja uutismediasuhde -tutkimus 2025 / Uutismedian liitto.